

Pia Olsen Dyhrs tale ved Socialistisk Folkepartis landsmøde

Taler

Pia Olsen Dyhr
Formand for Socialistisk
Folkeparti

Dato

19. marts 2022

Sted

Comwell i Kolding.

Omstændigheder

Tøveprikker [...] eller ... er indsat af taler, mens andre tilføjelser i kantede parenteser er tilføjet af Danske Taler.

Det skal ikke være nogen hemmelighed: Det her er ikke den tale, jeg oprindeligt havde planlagt at holde for Jer.

Men torsdag den 24. februar beordrede Vladimir Putin de russiske tropper ind i Ukraine.

Og vores virkelighed kommer ikke til at blive den samme igen.

[...]

Der er kun små 2000 kilometer til Kyiv, her fra Kolding.

Alligevel er ukrainerne vores naboer. Og deres kamp er på mange måder blevet vores.

Vi har et skæbnefællesskab.

Og så alligevel ikke. For ukrainerne kæmper og dør. Vi sidder stadig i fred, frihed og sikkerhed...

Truet, ja. Men stadig i sikkerhed.

Der er en Verden til forskel. Og alligevel er vi forbundne.

30 år efter Sovjets opløsning, har Putin bragt krig, død og ødelæggelse ned over et frit, selvstændigt folk og land.

Og Putin har sat krig, død og ødelæggelse øverst på den europæiske og globale dagsorden.

Putins handlinger har rejst spørgsmålet: Hvor sikre er vi egentlig, når det kommer til stykket?

Intet ansvarligt land. Ingen ansvarlig leder. Intet ansvarligt menneske, kan sidde Putins handlinger overhørig.

Ingen kan sidde truslen overhørig. Ingen kan hive fortidens paroler, fra en anden tid, frem og genbruge dem til lejligheden.

Den trussel vi oplever lige nu, må alle lande i Vesten handle på.

Den 24. februar ændrede Putin spillepladen. Og det vil lægge spor langt ud i fremtiden.

[...]

For nylig kom jeg i en debat for skade at sige, at mit vigtigste barndomsminde var da Gorbatsjov og Reagan mødtes i 1986 til forhandlinger om fred.

Det synes nogle var sjovt... for forhåbentligt havde jeg trods alt bedre barndomsminde...

Indrømmet: Jeg følte mig lidt som en nørd. For det er faktisk ét af mine største minder.

Jeg er barn af den kolde krig.

Frygten for atomkrig lå som en mørk skygge over barndommen. Angsten for, at alt det man elskede, kunne blive pulveriseret på et splitsekund.

At jorden – som i Halfdan Rasmussens digt om atomkatastrofen - ville blive til støv og ild. Mennesketom. Forladt.

Mødet mellem Reagan og Gorbatjov var skelsættende for den 14-årige Pia, fordi årtier med frygt blev erstattet af årtier med håb.

Et håb som blev styrket ved Murens fald.

Under den kolde krig blev Europa en kasterbold mellem to stormagter. SF's position var klar. Det handlede om nedrustning. Det var det rigtige.

Dengang.

De unge i dag har haft 2 år med Corona, nedlukninger og nyheder fyldt med sygdom og bekymring.

Nu oplever de også krig i Europa, og utryghed om fremtiden.

Det havde jeg virkelig håbet, at fremtidige generationer skulle skånes for. Det er smerteligt at tænke på.

Nogle partier er stadig fastholdt i et Verdensbillede fra svundne tider.

Men for mig står det klart, at Verden har forandret sig.

At Putin har planer om et russisk imperium, har vi længe vidst.

At han vil risikere så meget for at opnå det? Det er ny, farlig og smertelig erfaring.

USA har stor opmærksomhed på egne problemer. Og de er ved Gud også store, deres problemer.

Og USA har – med god grund – også blikket rettet mod de trusler der udgår fra Kina.

Vi må ikke tage fejl: Kina har nøje studeret hvordan Vesten har reageret på Ruslands aggression:

Svagthed i Vesten kan meget vel blive startskuddet på kinesiske angreb på

Taiwan, og yderligere stramme tommelskruerne på Hong Kong og Tibet.

Storbritannien er ikke længere med i EU og står efter Brexit økonomisk svagere end måske nogensinde.

Og EU har indbyrdes udfordringer, med særligt Ungarn, der tilsidesætter en række af de værdier, som vi ellers troede vi var enige om skulle være de centrale og bærende i Europa.

Vi lever med andre ord i usikre tider...

[...]

Et lille land som Danmark har brug for stærk internationalt samarbejde, stærke internationale institutioner – og et stærkt internationalt regelsæt.

Det er den internationale retsorden, der bedst beskytter små lande.

Det er et stærkt internationalt regelsæt og stærke internationale organisationer, det gør, at det ikke kun er de største, de stærkeste eller de mest kyniske, der bestemmer.

Og Danmark kan ikke stå udenfor, eller lade de andre definere spillereglerne.

Det eneste gode svar på russisk imperialisme, på svigt og krig... Det er sammenhold.

[...]

For det første. Vi skal afskaffe forsvarsforbeholdet.

Det er ikke ny SF-politik. Vi vedtog det på et landsmøde tilbage i 2005. Vi bekræftede beslutningen i 2018.

Det er rigtigt, at det ikke umiddelbart har noget med Ukraine at gøre, at afskaffe forbeholdet.

Men når det er sagt, så har den russiske invasion gjort behovet for stærkere

samarbejde meget tydeligt.

EU er svækket militært og strategisk uden Storbritannien.

Finland og Sverige – begge våbenproducerende lande - er med i EU – men foreløbig ikke i NATO.

De tør ikke - for ikke at tirre den russiske bjørn.

Også selv om befolkningerne i stigende grad bakker op om NATO.

Men begge lande opruster massivt og kommer til at gøre det i de kommende år.

Og vi ved, at USA forventer at Europa tager et større ansvar selv, og vi ved ikke hvem der sidder i Det Hvide Hus om 2 år. Det kan være Trump igen.

Det er værd, at skænke en tanke: Trump tilbage i Det hvide Hus...

En afskaffelse af forsvarsforbeholdet er også et klart signal om sammenhold - frem for splittelse - i Europa.

EU's sikkerheds og forsvars politik handler ikke om en fælles hær, selv om det påstås.

Det handler derimod om tættere samarbejde mellem allierede.

Om større krav til EU-landenes egen vilje og evne til forsvar – og så som forberedelse til de situationer i fremtiden, vi endnu ikke kender.

Forsvarsforbeholdet gør hverken fra eller til i forhold til den nuværende ulykkelige situation i Ukraine.

Men en styrkelse af det europæiske samarbejde sender et klart signal til Putin om sammenhold.

Vi skal ikke forberede os på dét der allerede er sket – men på det vi risikerer i fremtiden.

Så forbeholdet skal væk, fordi vi skal kunne mere selv i Europa og så vi kan møde de udfordringer, der ligger og truer i horisonten.

[...]

Og for det andet:

Vi må investere i det danske forsvar og leve op til vores internationale forpligtelser i forhold til Nato.

På ét af storkreds møderne, her forleden, sagde én af Jer, at det egentlig i nogle år havde undret, hvordan Danmark kunne blive ved at slippe afsted med ikke selv at tage et reelt ansvar, for egen sikkerhed.

Og jeg er enig.

Få dage efter den russiske invasion i Ukraine holdt den tyske Kansler Olaf Scholz en i sandhed epokegørende tale.

Med ét slag blev skammen og forsigtigheden i Tyskland, som har været et kendetegn for tysk selvforståelse siden Holocaust og 2. Verdenskrig, lagt til side.

Tyskland vil i ét hug – og i årene frem – levere på NATOs krav om at bruge 2 procent af BNP på forsvar og sikkerhed.

Og vores venner, vores søsterparti, Die Grünen, der sidder med i den tyske regering, arbejder med på at realisere beslutningen.

Ikke fordi det føles godt.

Men fordi det er vigtigt. Fordi det er nødvendigt.

For at beskytte og forsvare det tyske demokrati, det tyske samfund, den tyske frihed.

Og for at give et signifikant større tysk bidrag til vores alliance, vores demokratier, vores samfund, vores frihed – i hele Europa.

Kanslerens ord var modige.

Det er et opgør med et mangeårigt traume, et historisk blødende sår, der om noget har martret og defineret Tyskland siden 1945.

Det samme ser vi nu i Sverige, der ellers er neutrale. Men opgaven er den samme.

Så for mig at se kan Danmark heller ikke længere være med på en fribillet.

Den progressive position i Europa er, [sic.] at ville forsvare vores demokrati og frihed. Også militært, om nødvendigt.

Uanset hvordan vi vender og drejer det, så kommer Putins invasion af Ukraine til at få indflydelse på vanvittig mange forhold i de kommende mange år.

Der blev krydset en klar grænse med invasionen af Ukraine, som mange ikke havde forestillet sig ville ske. Men som alle nu er nødt til at handle på.

Derfor er jeg stolt og glad for, at SF er en del af det nationale kompromis om Danmarks forsvars- og sikkerhedspolitik.

Det er afgørende for Danmark, og de danskere vi repræsenterer, at SF er med til at sikre, hvad der er vores prioriteter.

Også så vi kan holde de blå i ørerne. Det er der altid brug for.

SF skal sikre, at pengene bruges klogt.

At finansieringen bliver social[t] afbalanceret. At der stadig bliver råd til velfærd. At vi fortsat sætter turbo på den grønne omstilling og dermed også gør os uafhængige af russisk gas.

Vi skal naturligvis være med til at præge det, med de politiske prioriteringer der er vores.

Og med de analyser af situationen, der er vores.

SF kommer derfor til at kæmpe for, at vi skal prioritere og opruste på cybersikkerhed.

Vi skal sikre flådefartøjer og fly til patruljering og suverænitethåndhævelse, ikke mindst i Østersøen og i Arktis.

Vi skal sikre ordentligt materiel til de soldater, som vi beslutter at sende afsted på vores vegne.

Vi skal prioritere og opruste på grøn omstilling og sikring af vores energiforsyning, så vi er mindre sårbare og ikke finansierer hverken Putin eller islamistisk terror.

Vi skal styrke vores diplomati, vores freds- og konfliktforskning og konfliktforebyggelse i Verden.

Vi skal styrke hjælpen i de fattigste dele af Verden, og hvor de er mest udsatte for klimaforandringerne.

Og så skal vi sikre, at vi ikke deltager i alle mulige udsigtsløse krige i Mellemøsten.

Vi skal styrke vores sprog- og kulturfag, så vi forstår nationerne og folkene omkring os bedre - og ikke mindst skal vi styrke vores diplomati og udenrigstjeneste.

Og endelig, et smertensbarn, så skal vi sikre, at vi har en veteranpolitik, så dem der har været udsendt, får en værdig og tryk tid, efter endt tjeneste.

[...]

Og hvad så med alt det andet vi gerne vil i SF? Er det bare glemt?

Er det nu bare krudt og kugler og ingen velfærd og dårligt klima, så [sic.] nogen forsøger at fremstille det?

Nej!

Vi har skabt mulighed for at finansiere de øgede udgifter til vores forsvar, ved i en årrække at have et underskud på de offentlige finanser.

Vi har fået rokket ved den meget rigide tolkning af budgetloven!

Det er nødvendigt, så vi stadig kan få minimumsnormeringer, flere ansatte i ældreplejen – og fortsat udvikle en stærk folkeskole.

For hvis vi ikke har et godt og stærkt velfærdssamfund, et kulturliv, et Danmark, hvor vi passer på de svageste - hvad er det så vi overhovedet kæmper for?

[...]

Jeg synes det er vigtigt at vi forventningsafstemmer:

Det bliver ikke nemt. Der bliver svære prioriteringer de kommende år.

SF's opgave bliver på den ene side at bidrage til de svære valg og de benhårde prioriteringer, som den nye sikkerhedspolitiske situation kræver.

Og på den anden side, bliver det også vores opgave at sikre, at den omstilling og de prioriteringer bliver både socialt afbalancerede og socialt retfærdige.

For alt det, vi som samfund har kæmpet for, og som udgør rygraden i den tryghed og sikkerhed vi har nydt, baserer sig på en høj grad af lighed og retfærdighed.

Dét skal vi værne om. Dét skal vi forsvare.

Den lighed og frihed hviler ikke mindst på, at vi har gode daginstitutioner, gode skoler, gratis udgang til uddannelser, uddannelsesstøtte, hjælp til ledige, dagpenge, hjælp til syge, handicappede og ældre og alt det andet vi har gjort rigtigt i Danmark.

Alt dét, de har forsømt i Rusland...

Det bliver SF's opgave at finde de kloge veje ind i den nye virkelighed, så vi kan passe på vores samfunds kloge forvaltning af freden:

Velfærden, uddannelserne, omsorgen.

Ligheden, demokratiet, freden og friheden.

[...]

”Hvis du ønsker fred, så forbered dig på krig”, er der et gammelt udtryk der siger.

Kan I huske debatten efter terrorangrebene i New York og Washington den 11. september 2001?

Én af de diskussioner der fulgte i årene efter, var Vestens afhængighed af olie fra den Arabiske Halvø og Mellemøsten.

At vi var sårbare overfor de konflikter, diktaturer, krige og den voksende Jihadisme og islamisme, fordi vi var afhængige af deres fossile råstoffer.

At vi selv finansierede angrebene i København, Madrid, Stockholm, Nice, Paris, New York, hver gang vi købte olie...

Når jeg tænker tilbage på dén diskussion, og så ser hvordan vi i Europa forvaltede dén erfaring – så forbløffes jeg over, hvor naive vi var.

Europa skiftede despoter i Mellemøsten ud med despoten i Rusland.

Den gas Europa har betalt milliarder af Euro for i Rusland, er finansieringen bag den militære oprustning, som Putin nu brutalt spreder død og ødelæggelse med i Ukraine.

Og som han lige nu truer os med.

Nu har USA og Storbritannien vist vejen, og lukker for al import af russisk olie og gas.

Europa halter lidt efter, men vi er i gang. Det er i proces...

En vigtig lære, som vi allerede nu kan drage af Putins brutale og modbydelige fremfærd, er derfor, at klima- og energipolitik er sikkerhedspolitik.

Klima- og energipolitik er sikkerhedspolitik!

Det kan næsten ikke siges for ofte, og det kan ikke siges højt nok.

Vi betaler Putin for olie og gas. Vi betaler nogen i Mellemøsten for deres olie. Vi poster penge i kræfter, som ikke altid vil os det godt.

Det skal vi væk fra. Helt væk.

Modsat olien og gassen, så tilhører vinden, solen og havet os alle.

Man kan måske endda sige, at grøn energi er en slags frihedsenergi:

At de store havvindmøller ud for Esbjerg producerer frihedsenergi.

At solceller på marker eller bygninger producerer frihedsenergi.

At biogas fra landbrug og husholdninger er frihedsenergi.

Grøn frihedsenergi, der kan sætte os fri fra verdens oliedespoter og gastyranter.

Fred, sikkerhed, frihed, klima står der på bannerne her i salen.

Den grønne omstilling, friheden og freden går ikke bare hånd i hånd. De er hinandens forudsætninger. Så enkelt er det.

Og hvis Socialdemokratiet eller andre skulle glemme det – og dét har de jo en tendens til - så er vi SF her jo til at minde dem om det.

... og hvis de ikke lytter så sender vi Margrete!

[...]

Med det nationale kompromis gør vi os uafhængige af russisk gas i Danmark. Det er ikke alene vigtigt – det er nødvendigt.

Men hvorfor egentlig ikke gøre os helt uafhængige af naturgas?

For fredens skyld. Og for klimaets skyld.

Vi ved jo godt, at sort energi hører fortiden til.

Vi har lagt et udspil frem, hvor vi viser, hvordan vi kan blive uafhængige af naturgas allerede i 2028.

Og hvis krigen ikke var argument nok..., hvis ikke det vi ser i Ukraine skulle være argument nok..., så kom der for nylig endnu en FN-rapport, som sætter en tyk, fed streg under, at den globale opvarmning truer vores liv, hvis ikke vi handler.

Dét bliver fortsat en af SF's vigtigste opgaver de kommende år.

Mette har sagt, at hun er ligeså grøn, som hun er rød.

SF har været grønne i mere end 40 år.

Den grønne omstilling, friheden og freden går hånd i hånd. For kampen om knappe ressourcer er en selvstændig motor i Verdens konflikter.

Så her må vores generation af ledere ikke svinge.

[...]

Der er mange forfærdelige billeder i pressen i de her dage. Flere vi nok aldrig glemmer.

Billeder fra en banegård i Kyiv proppet med mennesker: Kvinder og børn, der bare vil væk. Mænd der siger et måske sidste farvel.

Eller:

Billedet af en ukrainsk familie, der ligger på gaden. Mor, far, to børn. Livløse på gaden.

En højgravid kvinde, der bæres ud fra et bombet hospital. Og få dage efter meldes død med hendes endnu ufødte barn...

Det er krigens natur. Krigens rædselsfulde natur.

At uskyldige, mødre, bedstefædre... at børn... bliver dræbt, sendes på flugt eller for altid skal begræde tabet af en søster, en mor, en far, en søn.

Vi skal gøre alt vi kan for at hjælpe. Vi skal åbne vores døre. Vi skal åbne vores hjerter. Vi skal hjælpe i en ulykkelig tid.

Jeg ved, at mange af jer er allerede i gang ude i kommunerne: Med at finde husly og åbne jeres hjem. Skabe plads i skolerne. Lave sprogkurser. Finde arbejdspladser.

Og donerer penge i stor stil.

Tak! Tak for det!

Og må jeg så ikke bare lige sige, som en lille note:

Jeg ved, at russere i hele Europa har det svært lige nu.

Vi er ikke i krig med russere, som bor i Danmark. Og langt de fleste vil helt sikkert også være imod krigen og ulykkelige over, hvad vi hver dag ser i nyhederne.

Vi er ikke i krig med den russiske befolkning, som også er ofre for Putins løgne og manipulation.

Det er Putin – og etablissementet i Moskva – der har angrebet en sagesløs nation. Ikke uskyldige russere.

Og det russiske folk kommer til at lide store afsavn i de kommende år. De er også ofre i tragedien.

[...]

Men er der én ting der står klart ovenpå den russiske invasion af Ukraine, så er det, at Putin har tabt.

Putin har tabt!

At han overhovedet angreb, var i sig selv en moralsk falliterklæring.

Han tabte moralsk i det øjeblik den første kampvogn rullede over grænsen til Ukraine.

Putin tabte i dét sekund det første russiske kampfly krænkede ukrainsk luftrum.

Han har tabt ansigt.

Og han taber stadig ansigt, for hvert minut og hver dag den heroiske ukrainske modstandskamp holder hans enorme militærmaskine stangen.

Han har tabt ansigt hver gang hans kampvogne er løbet tør for brændstof, og for hver gang hans tropper bliver trængt tilbage.

Han har tabt hver eneste gang en ung russisk soldat har stået, med hænderne over hovedet, og tænkt ”hvorfors er jeg her”?

Måske Putins største fejl – af mange – var overhovedet at tro, at man kunne sende undertrykte soldater afsted, for at befri et allerede frit og selvstændigt folk.

[...]

Putin ville gerne teste, om det vestlige sammenhold kunne klare hans pres og trusler.

Og det kunne det...

Det vestlige sammenhold har stået imod.

I Skandinavien. I EU og i Europa. I NATO.

Sandheden er, at Vesten ikke har stået så samlet og så bevidst om egne værdier –

og egen sikkerhed - længe.

Sandheden er, at Vesten ikke har stået så samlet om styrken ved vores frihedsmodel og vores demokrati, i mange år.

Også her har Putin forregnet sig – og tabt med et brag.

De åbne samfund har formået at stå imod. De åbne samfund har formået at stå sammen.

Og det er jo det frie og åbne samfund, vi i SF gerne vil give videre til vores børn og børnebørn.

Så den splittelse som Putin ville kile sig ind i... den sprække, som han ville bruge til at tvinge sig ind, er endt med at udstille ham, som den lille, kyniske, magtbegærlige mand han er.

Leonard Cohen synger: ”There is a crack in everything. That’s how the light gets in”.

Og det er dét vi har set:

At lyset slap ind og oplyste storheden ved fred, demokrati og frihed – og at det ikke var en sprække Putin kunne gøre større og udfylde med ondskab.

Så midt i den ukrainske tragedie, midt i den grusomme, urimelige og helt forfærdelig tragedie Putins invasion betyder for ukrainerne - så lykkedes Putin ikke med sit ærinde i forhold til Vesten.

Det kan ikke undervurderes.

Men som Olaf Scholz viste os for mindre end en måned siden... og som den ukrainske modstandskamp har vist, i al sin gru og med alle de tab og lidelser det har kostet og stadig koster...

... så afkræver Putin, og folk som ham, ikke alene at vi i Vesten har bevidstheden om værdien af vores fred, demokrati og frihed...

Nej, Verdens despoter afkræver os nu et svar på, om vi er villige til at forsvare de værdier.

Og svaret er et rungende ja!

Sammenholdet i Europa og i NATO har været et rungende ”ja”!

Olaf Scholz’ tale, var et rungende ”ja”! på Putins spørgsmål:

Ja, vi er parate til at forsvare vores værdier.

Ja, vi er parate til at forsvare vores demokrati.

Ja, vi er parate til at forsvare vores frihed.

Og ja, vi er parate til at forsvare freden.

[...]

Jeg hørte for nogle år tilbage, en historie om én af dem, der var med til at stifte SF.

Han var vokset op på børnehjem på Nørrebro i København, og som knægt blev han sendt ud på B&W for at arbejde.

Bjarne... Bjarne Jensen, hed han.

Med årene blev han tiltrukket af det stærke politiske og faglige miljø der eksisterede på B&W.

Sammenholdet. Den faglige stolthed. Værnet om rettighederne som arbejdstagere. Og han blev kommunist.

Som så mange i sin generation så han op til og beundrede Aksel Larsen.

Snart blev han selv fagligt aktiv – og senere tillidsmand for sine kolleger på B&W.

Som tak for indsatsen blev han inviteret på skoling af det sovjetiske kommunistparti.

Men på én af de ture oplevede Bjarne den sovjetiske invasion af Ungarn på tæt hold.

Og ingen han talte med i det kommunistiske miljø..., ingen han spurgte blandt venner i det politiske og faglige arbejde, kunne give en meningsfuld forklaring på de stadig flere kritiske spørgsmål, der spirede og voksede i ham.

Det satte tankerne i gang. Og førte til en afsked med det danske kommunistparti.

Og endnu vigtigere: Arbejdet med at stifte SF.

Sammen med Aksel Larsen. Sammen med Gert Petersen. Og alle de andre.

Her kunne man så sige: Og resten er historie.

Men sådan er det jo desværre ikke.

For når jeg mindes den historie i dag, så er det selvfølgelig fordi vi i disse måneder oplever en tilsvarende aggression fra Rusland, som den der ramte Ungarn for en menneskealder siden.

Og truslerne hænger nu som lave, mørke skyer over Moldova og Georgien. Og over de baltiske lande, over Sverige og over Finland...

For Bjarne blev invasionen af Ungarn i 1956 begyndelsen på en afsked med kommunismen – og erstattet af et livslangt medlemskab af SF og et forsvar for demokrati, folkenes selvbestemmelse og individets frihed.

Det synes jeg er SF's arv.

Det betragter jeg som en vigtig del af min og vores politiske arv.

Og som formand for SF – en del af mit ansvar at stå vagt om, i vores fælles parti.

[...]

Derfor til slut blot dette:

SF står på frihedens side. Også når det koster. Også når det er svært. Også når der er en regning, der skal betales.

SF skal, ligesom børnehjemsknægten fra Nørrebro, den senere tillidsmand gjorde, tilbage i 1956: Stille sig på den rigtige side af Historien.

På demokratiets side.

På folkenes selvbestemmelses side.

På frihedsrettighedernes side.

På det frie ords side.

På frihedens side.

Og på fredens side.

Velkommen til SF's landsmøde. Nu skal vi gøre noget af det, som knægtes i Rusland:

Vi skal tale frit. Vi skal udøve demokrati i praksis. Vi skal gøre brug af alle de væsentligste frihedsværdier.

Det er værd at huske på. Det er værd at påskønne. Og det er værd at forsvare.

Og lad os så – trods de alvorlige tider – få holdt et godt landsmøde.

Tak.

Kilde

altinget.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Den kolde Krig 1946-1989, EU, Krigen i Ukraine 2014/2022-, NATO, Politisk tale, Socialistisk Folkeparti

Relateret

Olaf Scholz' tale efter Ruslands invasion af Ukraine
27. februar 2022

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/pia-olsen-dyhns-tale-ved-sfs-landsmoede-2022>